

CYNGOR SIR CEREDIGION

Adroddiad i: Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd

Dyddiad: 20.0 9.2023

Title: Cylch Gorchwyl y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd

Pwrpas yr adroddiad: Ystyried diwygiadau i Gylch Gorchwyl y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd

Cefndir

Mae Canllawiau Statudol ac Anstatudol Llywodraeth Cymru ar gyfer Prif Gyngorau yng Nghymru, sy'n cefnogi darpariaethau o fewn Deddf Llywodraeth Leol 2000, Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011 a Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021, adran 13.0 Canllawiau Statudol Pwyllgorau Gwasanaethau Democrataidd yn darparu amlinelliad o swyddogaethau'r Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd.

Mae'r Cylch Gorchwyl presennol, fel y'i cyhoeddwyd yng Nghyfansoddiad y Cyngor, wedi cael ei adolygu i adlewyrchu cynnwys y canllawiau, ac argymhellir bod y diwygiadau canlynol yn cael eu gwneud i Gylch Gorchwyl y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd.

a) Cyflwyniad

Cynnwys cyfeiriad yn y cyflwyniad i Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 a Chanllawiau Statudol ac Anstatudol Llywodraeth Cymru ar gyfer Cyngorau Egwyddor yng Nghymru.

Hefyd i gynnwys y datganiad canlynol: *'Bydd cyfarfodydd ac is-bwyllgorau Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd yn agored i'r cyhoedd fel sy'n arferol yng nghyfarfodydd y cyngor ac yn ddarostyngedig i'r un drefn hygyrchedd yn gyffredinol'*. (yn unol ag adran 13.15 o'r Canllawiau Statudol ac Anstatudol)

b) Cylch gorchwyl

Cynnwys y canlynol yn adran 'Cylch Gorchwyl' adran y Pwyllgor: *'Gall y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd benderfynu sut mae'n cyflawni'r swyddogaethau hyn'* (yn unol ag adran 13.10 o'r Canllawiau Statudol ac Anstatudol)

c) Aelodaeth

I nodi yn yr adran 'Aelodaeth' y bydd y 6 Aelod yn 'gytbwys yn wleidyddol', a : *'Dylai gynnwys cyngorwyr yn unig ac ni all gynnwys mwy nag un aelod o'r weithrediaeth neu gynorthwyydd i'r weithrediaeth. Ni ddylai unrhyw aelod gweithredol fod yn arweinydd y cyngor'*. (yn unol ag adran 13.11 o'r Canllawiau Statudol ac Anstatudol)

d) Cadeirydd

I gynnwys y canlynol o fewn yr adran 'Cadeirydd': *'Ni ddylai'r Cadeirydd fod yn aelod o unrhyw un o'r grwpiau gwleidyddol a gynrychiolir yn y weithrediaeth. Yr eithriad i hyn yw pan nad oes gan gyngor unrhyw grwpiau gwrthblaid. Yn yr*

achos hwn, gellir penodi unrhyw aelod o'r Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd, yn gadeirydd ar yr amod nad yw'r aelod yn aelod o'r weithrediaeth.' (yn unol ag adran 13.12 o'r Canllawiau Statudol ac Anstatudol)

e) Amllder y Cyfarfodydd

Mae'r canllawiau'n nodi bod yn rhaid i'r Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd gwrdd o leiaf unwaith y flwyddyn, ond mae'r Cylch Gorchwyl presennol yn nodi y bydd y Pwyllgor yn cyfarfod o leiaf dair gwaith mewn unrhyw flwyddyn fwrdeistrefol. Argymhellir diwygio'r adran 'Amllder Cyfarfodydd' i nodi: *'Mae'n ofynnol i'r Pwyllgor gyfarfod o leiaf unwaith mewn unrhyw flwyddyn ddinesig, ond bydd y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd yn anelu at gwrdd o leiaf 3 gwaith mewn unrhyw flwyddyn fwrdeistrefol'*. Argymhellir hefyd, lle mae'r Cylch Gorchwyl yn datgan y gellir ymgynnull cyfarfodydd os yw'r Cyngor llawn yn penderfynu neu os bydd o leiaf draean aelod o'r Pwyllgor yn mynnu cyfarfod, y dylid ychwanegu'r datganiad canlynol: *'Nid oes cyfyngiad ar uchafswm nifer y cyfarfodydd y gall y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd eu cynnal.'* (yn unol ag adran 13.15 o'r Canllawiau Statudol ac Anstatudol)

Gellir gweld y gwelliannau a argymhellir uchod yng Nghylch Gorchwyl diwygiedig y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd drafft trwy newidiadau trac yn Atodiad A.

Y camau nesaf

I Aelodau'r Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd ystyried y diwygiadau drafft i Gylch Gorchwyl y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd, a gwneud argymhellion i'r Cyngor o ran cynnwys y Cylch Gorchwyl diwygiedig yng Nghyfansoddiad y Cyngor. Mae'r canllawiau hefyd yn nodi y dylid cynnwys y gweithdrefnau sy'n ymwneud â gweithrediad y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd yng Nghyfansoddiad y Cyngor. Yn amodol ar gymeradwyaeth y Cyngor, bydd unrhyw newidiadau'n cael eu cyflwyno i Weithgor y Cyfansoddiad i'w mabwysiadu.

Argymhellion: Ystyried y Cylch Gorchwyl diwygiedig drafft, a gwneud argymhellion i'r Cyngor mewn perthynas â'r diwygiadau arfaethedig.

Atodiadau: Cylch gorchwyl Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd gyda diwygiadau arfaethedig

Dogfennau cefndir: Canllawiau statudol a di-statudol Llywodraeth Cymru ar gyfer Prif Gyngorau Cymru; Deddf Llywodraeth Leol 2000; Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011; Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021.

Enw: Lowri Edwards

Teitl Swydd: Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Gwasanaethau Democrataidd

Dyddiad: 03.08.2023